

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Петровић, Бранко, Ања
Датум и место рођења 1. 1. 1997. у Нишу

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Основне академске студије англистике
Звање Дипломирани филолог (англиста)
Година уписа 2017.
Година завршетка 2021.
Просечна оцена 9,75

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Мастер академске студије англистике
Звање Мастер филолог (англиста)
Година уписа 2021.
Година завршетка 2022.
Просечна оцена 10,00
Научна област Филолошке науке
Наслов завршног рада Елементи импресионизма у романима *Зелене виле* Вилијама Хенрија Хадсона и *Очима запада* Џозефа Конрада

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Стране филологије
Година уписа 2022.
Остварен број ЕСПБ бодова 120
Просечна оцена 9,93

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Petrović, Anja, Tučev, Nataša. "Stream of Consciousness in Joyce's <i>Ulysses</i> : Literary and Non-Literary Influences". <i>Belgrade English Language and Literature Studies</i> , Beograd: Univerzitet u Beogradu, (2024). Vol. 16, No. 1, pp. 341-354. DOI: https://doi.org/10.18485/bells.2024.16.16 У раду се истражују књижевни и ванкњижевни утицаји на Џојсову прослављену наративну технику тока свести и њену примену у роману <i>Уликс</i> (1922). Пошто се ток свести хронолошки	M51

	први пут јавља у роману <i>Ходочашће</i> Дороти Ричардсон 1915. године, рад најпре испитује утицај овог дела на Џојса, а потом се бави претпоставком да је на аутора утицао и особени стил писама његове супруге Норе. Овај закључак пре свега се намеће при читању последње епизоде <i>Уликса</i> – то јест, монолога Моли Блум. Теоријски оквир истраживања чине студија <i>Модернистичка проза</i> Рендала Стивенсона (1992) и биографски текст Бренде Мадокс, <i>Нора: Стварни живот Моли Блум</i> (2000).			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
2	<p>Petrovic, Anja. “The Use of Metaphors in Political Speeches: Metaphors in The Speeches of Barack Obama and Donald J. Trump”. <i>Facta Universitatis</i>, Series: Linguistics and Literature, Niš: Univerzitet u Nišu, (2024). Vol. 22, No. 1, pp. 181-198. DOI: http://doi.org/10.22190/FULL240409013P</p> <p>Применом модела Лакофа и Џонсона (2000), у раду се анализирају метафоре у говорима Барака Обаме из периода 2008-2009. године, као и у говорима Доналда Трампа из периода 2016-2018. Као што ауторка истиче, фигуративни језик се врло често јавља у политичким говорима у циљу мобилизације бирача, придобијања неопредељених и напада на идеолошке противнике. При том се метафоре различитог типа (онтолошке, структуралне и оријентационе) могу користити у прагматичне и стратешке сврхе, а генерално доприносе менталној репрезентацији политичких питања.</p>	M51		
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
3	<p>Petrović, Anja. “Image Schemas and Downgrading in Janette Turner Hospital’s Short Story ‘Here and Now’”. <i>Philologia Mediana</i>, Niš: Univerzitet u Nišu, (2023). Vol. 15, No. 15, pp. 457-469. DOI: https://doi.org/10.46630/phm.15.2023.32</p> <p>Рад се базира на студији <i>Когнитивна поетика</i> Питера Стоквела (2002) и ауторовој хипотези према којој се тежина тумачења неког књижевног текста везује за степен одступања од когнитивних структура и сликовних шема путем којих уобичајено поимамо стварност. Такви текстови одликују се информативношћу другог и трећег реда на скали информативности, што значи да појаве и догађаји у њима нарушавају постојеће информационе шеме. Да би такве појаве биле интегрисане у знање појединца, потребно је применити процес деградације. На основу ових теорија, рад нуди когнитивно тумачење приповетке „Овде и сада“ Џенет Тарнер Хоспитал (1989), тежећи да покаже како сликовне шеме и деградација играју суштинску улогу у разумевању књижевног текста.</p>	M51		
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
4	<p>Petrović, Anja. “A Long Story of Oppression of Indigenous Communities”. <i>Facta Universitatis-Linguistics and Literature</i>, Niš: Univerzitet u Nišu, (2022). Vol. 20, No. 2, pp. 81-93. DOI: https://doi.org/10.22190/FULL221124007P</p> <p>У раду се тумаче приповетке Бет Брент, Еме Ли Воријер и Емили Полин Џонсон, са циљем да се истраже мотиви дискриминације и маргинализације домородачке заједнице у Канади. Ауторка истиче да је угњетавање аутохтоних народа Канаде, којима ове списатељице припадају, почело и пре њиховог смештања у резервате, и да се тај процес и данас одвија, на физичком као и на духовном нивоу. Користећи постколонијални теоријски оквир (студије Франца Фанона и Емеа Сезера), рад истражује како се у овим приповеткама драматизује процес сегрегације, и како њихово читање омогућава да се та проблематика сагледа из угла самих канадских староседелача.</p>	M51		
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
5	<p>Petrović, Anja. “Preserving One’s Humanity in Challenging Times: The Various Forms of Resistance in George Orwell’s 1984”. <i>Philologia Mediana</i>, Niš: Univerzitet u Nišu, (2022). Vol. 14, No. 14, pp. 141-151. DOI: https://doi.org/10.46630/phm.14.2022.10</p> <p>Ова анализа Орвелове <i>Хиљаду деветсто осамдесет четврте</i> (1949) фокусира се на могућност пружања отпора тоталитарном режиму представљеном у роману, а поготово на покушај ликова да у дехуманизујућем окружењу сачувају своју људскост. Ауторка примењује концепте из Трилингове студије <i>Изван културе</i> (1968), као и дела Марте Нусбаум <i>Превирања мисли</i> (2001), да би истражила стратегије отпора у роману. Посебан акценат ставља се на Фројдову идеју о биолошким темељима бића који се одупиру утицајима културе, што Трилинг разматра и у</p>	M51		

	контексту савремене књижевности; као и на поставку Марте Нусбаум према којој се еротска љубав такође може супротставити мржњи, репресији и дехуманизацији.			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
6	<p>Petrović, Anja, Tučev, Nataša. "The Power of The Written Word": Literary Impressionism in Conrad's "Youth". <i>Jezik, književnost, moć - Tematski zbornik radova</i>, Niš: Filozofski fakultet, (2023). str. 397-407. DOI: https://doi.org/10.46630/jkm.2023.25</p> <p>У раду се анализира Конрадова приповетка „Младост“ (1898), са освртом на традиционално схватање моћи писане речи у импресионизму, као и на постструктуралистичко схватање које Мајкл Фрид излаже у студији <i>Шта је био књижевни импресионизам?</i> (2018). Анализирајући дела импресиониста као што су Стивен Крејн и Џозеф Конрад, Фрид долази до закључка да је оно што ови аутори дочаравају у својим делима заправо сама сцена писања. Несвесно и аутоматски, импресионисти омогућавају читаоцу да види материјалност и производњу писма, кроз мотиве као што су лица и тела у лежећем положају, географске мапе, или однос између визуелних и звучних означитеља.</p>			M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
7	<p>Petrović, Anja. "Indigenous Alternative to the Mainstream Literature: Representations of Indigeneity in the Works of Canadian Indigenous Authors". <i>Pismo – Časopis za jezik i književnost</i>, Sarajevo: Bosansko filološko društvo, (2021). Vol. 19, str. 187-201. ISSN 1512-9357</p> <p>У овом раду, ауторка представља стереотипе о староседеоцима Северне Америке који се срећу у масовној култури, али и у делима неких канадских писаца као што су В. П. Кинсела или Арчибалд Стенсфилд Белами. Ове чињенице доводе се у везу са проблемом културне апропријације, о чему ауторка пише ослањајући се на истраживања Џерија Бајрона и Џенис Акус. Рад се потом фокусира на компаративну анализу три кратке приче канадских староседелаца, да би кроз њих понудио алтернативне начине репрезентације ове културе и народа.</p>			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
8	<p>Petrović, Anja. "The Spirit of (Anti) Modernism in the Poem Church Going by Philip Larkin". <i>Pismo – Časopis za jezik i književnost</i>, Sarajevo: Bosansko filološko društvo, (2023). Vol. 21, str. 276-288. ISSN 1512-9357</p> <p>Ауторка преиспитује устаљени критички став према коме је Филип Ларкин окарактерисан као антимодерниста, и кроз анализу песме „Одлазак у цркву“ (1954) указује на присуство и релевантност модернистичких мотива у његовом стваралаштву. Рад се ослања на истраживања Питера Гарднера да би утврдио да ли Ларкинова поезија понавља одређене модернистичке преокупације као што су духовна криза, критика материјализма и разочараност уметника у вредности доминантне културе.</p>			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације	ДА	НЕ
Кандидаткиња Ања Петровић, мастер филолог (англиста), испуњава све услове предвиђене одговарајућим законским и подзаконским актима, што укључује Закон о високом образовању, Статут Универзитета у Нишу, Правилник о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу и Правилник о докторским студијама Филозофског факултета у Нишу. Кандидаткиња је испунила све обавезе предвиђене студијским програмом Докторских академских студија страних филологија на Филозофском факултету у Нишу, чиме је стекла право да поднесе захтев за одобравање пријаве теме докторске дисертације. Кандидаткиња је уз то приложила и биографске податке, списак публикованих радова као и саме радове, име предложеног ментора и изјаву предложеног ментора о прихватању менторства, као и предлог и образложење теме и истраживања које планира да обави у оквиру рада на докторској дисертацији.		

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање	Наташа Тучев, ванредни професор
Ужа научна област за коју је изабран у звање	Англоамеричка књижевност и култура

Датум избора	2. 3. 2023.
Установа у којој је запослен	Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Е-пошта	natasatucev@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Tučev, Nataša i Petrović, Nikola. 2024. "Variants of Alienation in Conrad's <i>Victory</i> ". <i>Teme</i> , vol. XLVIII, no. 3, 665–679. https://doi.org/10.22190/TEME230410038T	M23
2	Tučev, Nataša. 2023. "Peru is a Silent Country: A Lost Opportunity for Cultural Exchange in <i>The Royal Hunt of the Sun</i> ". <i>Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini</i> , vol. 53, no. 3, 73–85. DOI: 10.5937/zrffp53-45056	M24
3	Tučev, Nataša. 2022. "Something out of Harmony: Representation of Nature in <i>To the Lighthouse</i> ". <i>Facta Universitatis, Series: Linguistics and Literature</i> , vol. 20, no. 1, 27–35. https://doi.org/10.22190/FULL220427003T	M51
4	Tučev, Nataša. 2022. "Repressed Social Content in a Modernist Narrative: The Case of <i>Lord Jim</i> ". <i>Philologia Mediana</i> , vol. 14, no. 14, 153–162. DOI: 10.46630/phm.14.2022	M51
5	Tučev, Nataša. 2019. „Kolonijalni kontekst i karakterizacija u romanu <i>Nostromo</i> “. <i>Philologia Mediana</i> , vol. 11, no. 11, 343–356. https://doi.org/10.46630/phm.11.2019.22	M51

Менторства у последње три године

Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	/		
2.			
3.			
4.			

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

ДА НЕ

Предложени ментор испуњава све услове прописане чланом 13 Правилника о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу од 30. 10. 2023. године. Према овом правилнику, ментор докторске дисертације у пољу друштвено-хуманистичких наука треба да има, у претходних десет година, минимум 24 бода у категоријама M11, M12, M13, M14, M21, M22, M23, M24, M31, M32, M33, M34 и M51, а од тога најмање 4 бода у часописима са листе SSCI, ERIH, HEINOLINE, EconLit или у часопису категорије M24. Проф. др Наташа Тучев је у последњих десет година објавила 15 радова из уже научне области којој припада предложена теза, од тога један категорије M23, један категорије M24, три категорије M14, седам категорије M51, и три категорије M33, што значи да има све потребне категорије радова и укупно 47 бодова у категоријама које се рачунају.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	Наслеђе модернизма у поезији Филипа Ларкина и Шејмуса Хинија/ Modernist Heritage in the Poetry of Philip Larkin and Seamus Heaney
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Филолошке науке
Ужа научна област	Англоамеричка књижевност и култура
Научна дисциплина	Књижевна теорија и критика

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Предмет истраживања ове дисертације јесте поезија Филипа Ларкина (Philip Larkin) и Шејмуса Хинија (Seamus Heaney), двојице истакнутих англофоних песника који стварају у другој половини двадесетог века. У раду ће бити проучено како се у њиховој поезији манифестује наслеђе модернизма као најутицајнијег књижевно-стилског покрета претходне епохе. Биће истражено која обележја модернизма се могу установити у тематско-мотивској равни и формалним елементима Ларкиновог и Хинијевог песништва, као и то на које начине ова два песника изражавају своју блискост са модернистичким поетикама или свој отклон од њих. Предложени корпус се састоји од четири Ларкинове збирке песама: *Северни брод* (*The North Ship*, 1945), *Мање преварени* (*The Less Deceived*, 1955), *Венчање на Духове* (*The Whitsun Weddings*, 1964) и *Високи прозори* (*High Windows*, 1974) и Хинијевих дванаест збирки песама: *Природњакова смрт* (*Death of a Naturalist*, 1966), *Врата према мраку* (*Door*

into the Dark, 1969), *Презимљавање* (*Wintering Out*, 1972), *Север* (*North*, 1975), *Пољски радови* (*Field Work*, 1979), *Острво Стејшн* (*Station Island*, 1984), *Шинуркова светиљка* (*The Haw Lantern*, 1987), *Привиђања* (*Seeing Things*, 1991), *Либела* (*The Spirit Level*, 1996), *Електрично светло* (*Electric Light*, 2001), *Округ и круг* (*District and Circle*, 2006) и *Живи ланац* (*Human Chain*, 2010).

Теоријски оквир рада заснива се пре свега на теоријама о модернизму, које ће послужити као аналитичка основа истраживања. У раду ће бити дат историјски преглед најзначајнијих теорија о модернистичком покрету у књижевности, почев од ране студије Едмунда Вилсона, *Акселов замак* (Edmund Wilson, *Axel's Castle*, 1931) која везује англофону поезију модерне за њене корене у француском симболизму, па све до савремених дебата о модернизму које га доводе у везу са питањима интерсекционалности и мултикултуралности. Поред тога, истраживање ће се ослањати и на теорије о периодизацији, да би се критички размотрио концепт књижевних епоха и њихових временских одредница, као и да би се објаснило на који начин утицаји модернизма истрајавају у послератном периоду у коме стварају Ларкин и Хини. У раду ће уз то бити примењене и теорије о интертекстуалности, које нуде један могући теоријски модел за препознавање веза и односа међу књижевним текстовима, што ће помоћи у сагледавању Ларкиновог и Хинијевог дијалога са делима модернизма.

Модернизам је уметнички и књижевни покрет који је обележио прве деценије двадесетог века, доносећи радикалне промене у конвенцијама, формалним и стилским елементима и општим поетичким смерницама књижевног текста. Одмах треба истаћи и чињеницу да се термин „модернизам“ користи да покрије већи број књижевних покрета насталих у овом периоду – као што су имајизам, симболизам, кубизам, футуризам, надреализам, дадаизам или експресионизам – узимајући у обзир њихове међусобне везе и делимична преклапања. Једна од изразитих одлика модерне у англофаној књижевности, на коју се теоретичари фокусирају већ од најранијих студија (Wilson 1931, Leavis 1932), јесте субјективизам, тесно повезан са склоношћу модернистичких аутора ка дистанцирању од друштвено-историјске стварности. Средином двадесетог века, Ђерђ Лукач (George Lukacs, 1955) прилази истом питању са становишта марксистичке критике, уз оштрију осуду од својих претходника, сматрајући да услед оваквог става модернистичка књижевност постаје безнадежна. Разматрајући иста обележја модернистичких поетика, Фредрик Џејмсон (Fredric Jameson, 1981) нуди другачију интерпретацију. По његовом мишљењу, свест о друштвеној стварности није изостављена из књижевности модернизма, већ је кроз различите уметничке поступке и стратегије измештена или потиснута, при чему се такви садржаји ипак могу декодирати да би се прецизирала њихова улога у тексту. Рендал Стивенсон (Randall Stevenson, 1991) укључује се у ову полемику посебно посвећујући пажњу представи о „утопијској компензацији“: према овој идеји, модернистичко бављење појединачном психом или феноменима свести има за циљ да истакне значај индивидуалности и тако се супротстави дехуманизујућим тенденцијама у савременом друштву. Реакција на турбулентне друштвене промене, фокусирање на субјективни доживљај појединца, али и епистемолошка питања која се при том намећу, наводе бројне теоретичаре да истраже у којој мери је модернизам обликован утицајем „философа сумње“ – што је термин који је Пол Рикер (Paul Ricoeur, 1965) употребио за доминантне мислиоце овог времена: Карла Маркса, Зигмунда Фројда и Фридриха Ницеа.

Савремене теорије о модернизму настоје да прошире традиционалне представе о овом покрету, наглашавајући његову способност да се прилагоди различитим културним, историјским и друштвеним контекстима. Последњих деценија, посебна пажња се посвећује односу између модернизма и материјалног света, космополитизма, екологије, као и његовом комплексном односу према духовности и религији. Сузан Станфорд Фридман (Susan Stanford Friedman, 2015) редефинише модернизам као глобални и хетерогени феномен без стриктних временских граница, тврдећи да се он може јавити у различитим историјским периодима у којима друштво пролази кроз радикалне промене. Једна таква промена јесте и рат, на шта указује Марина Мекеј (Marina MacKay, 2017) фокусирајући се на то како сукоби и насиље одређују модернистичку мисао.

Додатну теоријску основу истраживања чине теорије о периодизацији и интертекстуалности. Сматра се да је Михаил Бахтин (Mikhail Bakhtin) један од најзначајнијих теоретичара који су допринели разумевању књижевне периодизације. Према Бахтину, периодизација је динамичан процес који није ограничен временским оквирима. Он тврди да један књижевни правац дефинишу доминантне идеолошке, друштвене и културне тенденције које се манифестују у књижевним формама. Сходно томе, правац траје све док доминантни жанрови и стилови одговарају друштвеним потребама. Када се те потребе промене, нови правац настаје као реакција на претходни. Савремена тумачења, попут оних које износи Тед Андервуд (Ted Underwood, 2013), истичу да су књижевни периоди друштвено конструисани. Андервуд критикује строге границе међу њима, указујући на постепеност промена у стварности и на индивидуална књижевна дела која превазилазе оквире периодизације. Овакви, флексибилнији погледи на периодизацију од посебне су користи за овај рад, јер доприносе утврђивању могућег континуитета између поетике модерне и послератног стваралаштва Ларкина и Хинија.

Концепт интертекста послужиће да теоријски подржи претпоставку да Филип Ларкин и Шејмус Хини улазе у свесни или несвесни дијалог са поезијом англофоног модернизма. Овај концепт први пут се јавља у делу Јулије Кристеве (Julia Kristeva). Према њеној теорији, текст није самосталан ентитет, већ мрежа цитата, дискурса, традиција и значења. Стога процес читања и разумевања текста увек подразумева препознавање веза са претходним текстовима. Надовезујући се на ове теорије, Марко Јуван (Marko Juvan, 2008) износи став да на интертекстуалност не треба гледати само као на аналитички оквир, већ и као на кључни принцип књижевног стварања, што додатно потврђује колико су оваква разматрања битна за свеукупно сагледавање Ларкиновог и Хинијевог песништва.

Песме из наведеног корпуса поезије Филипа Ларкина и Шејмуса Хинија биће груписане и анализирани према кључним темама кроз које се дефинише њихов однос према наслеђу модернизма, као што су интроспекција и истраживање несвесних садржаја, питање отуђења људске јединке, проблем дехуманизације и реификације у позном капитализму, као и проблем духовне кризе у савременом свету и потенцијала за духовну обнову. У фокусу истраживања биће и одговори песника на оружане конфликте, њихово виђење друштвене улоге уметника, дијалог са значајним модернистичким фигурама и преиспитивање традиције и прошлости. Поред ових тема, дисертација ће се бавити и наслеђем модернизма које се препознаје у формалним и стилским елементима поезије Ларкина и Хинија. Разматраће се употреба жаргона, субјективни доживљај темпоралности који утиче на структуру песничког исказа, као и одбацавање риме и традиционалних метричких стопа у корист експеримената и иновација.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Коришћена литература наведена у пријави кандидаткиње у потпуности је у складу са предметом и циљевима истраживања. Пошто теоријски оквир дисертације подразумева ослањање на теорије о модернизму, као и на теорије о књижевној периодизацији и интертекстуалности, може се уочити да је кандидаткиња навела релевантне референце које покривају све три теоријске области. Утицајне студије о модернистичком покрету чији су аутори Фредрик Џејмсон, Рендал Стивенсон и Мајкл Левенсон, употпуњене су освртом Ребеке Бизли (2007) на метапоетске текстове самих модернистичких песника као што су Елиот и Паунд. Текстови о модернизму Сузан Станфорд Фридман (2015) и Марине Мекеј (2017) указују да је кандидаткиња упућена у савремене токове истраживања о овом предмету. Заступљена су и савремена проучавања из области периодизације (Андервуд 2013) и интертекстуалности (Ален 2011). Иако из другачије перспективе, генерацијским утицајима у поезији бави се и незаобилазна студија Харолда Блума *Анксиозност утицаја* (1973), такође наведена у овом прегледу литературе. У литературу су уврштене и критичке студије које смештају поезију Шејмуса Хинија у контекст савремене ирске књижевности, као и оне које пружају увид у песнички покрет (The Movement) коме је припадао Ларкин, чиме кандидаткиња показује да је свесна специфичности ових песника, њихових културолошких разлика и особеног начина на који се сваки од њих односи према наслеђу модернизма.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Циљ ове дисертације је да истражи како се наслеђе модернизма манифестује у поезији Филипа Ларкина и Шејмуса Хинија, кроз свесне и несвесне утицаје, као и кроз њихове имплицитне и експлицитне поетичке ставове у којима изражавају блискост са постулатима модернизма или отклон од њих. У ту сврху, најпре је неопходно утврдити кључне теоријске поставке о модернизму и модернистичкој поезији, али и размотрити начине на које се књижевни утицаји преносе из једне епохе у другу. Полазећи од тога, истраживање ће интегрисати више теоријских приступа, укључујући теорије о модернизму, књижевној периодизацији и интертекстуалности. Овакав теоријски оквир омогућава свеобухватније проучавање Ларкинове и Хинијеве поезије, начина на који ови аутори трансформишу модернистичко наслеђе у складу са својим уметничким циљевима, као и испитивање њиховог интертекстуалног односа према модернизму. Треба напоменути да овај рад не настоји да обједини све постојеће теорије о модернизму, будући да међу њима постоје значајне разлике и противречности. Уместо тога, потребно је овим теоријама приступити критички, утврдити како се оне међусобно допуњују и надовезују, и посебно се усредсредити на оне које су релевантне за предмет истраживања.

Ово истраживање такође настоји да пружи упоредну анализу Ларкинове и Хинијеве поезије узимајући у обзир њихову припадност различитим културним и књижевним традицијама – енглеској и ирској. Претпоставка је да специфичне културне и историјске околности у којима стварају ова два песника модификују наслеђе модернизма у њиховој поезији, што ће рад настојати и да покаже. Приликом анализе Хинијевих песама, циљ је и да се укаже на начин на који овај песник доводи у везу своју заокупљеност питањима ирске историје и националног идентитета са космополитским наслеђем модернизма. Такође треба узети у обзир и чињеницу да неке карактеристике песама у наведеном корпусу, нарочито када је реч о Ларкину, произилазе из свесне тежње аутора да се дистанцира од модернистичких ставова. Стога ће истраживање обухватити и анализу модернистичког

наслеђа у негативном смислу, односно начина на које се оно свесно одбацује или му се приступа са иронијском дистанцом. Утврђивање различитих позиција са којих ови аутори критикују модернизам такође спада у зацртане циљеве дисертације.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Очекује се да ће овај приступ читању поезије Ларкина и Хинија пружити значајне увиде у њихово стваралаштво и њихову везу са претходном епохом. Анализа изведена у овој дисертацији може послужити и као полазна тачка за даља истраживања у којима би се разматрао утицај модернизма на књижевнике који стварају у периоду после Другог светског рата. Поред тога, резултати истраживања могу допринети бољем разумевању процеса смене књижевно-историјских периода у англофаној књижевности.

Такође се очекује да ће истраживање омогућити шире сагледавање Ларкинове поезије изван оквира такозваног Покрета (The Movement) који је обухватао групу познатих британских песника из педесетих година прошлог века. Док књижевна критика често изучава Ларкиново стваралаштво само у контексту овог краткотрајног правца, ова дисертација тежи да покаже да његова поезија превазилази поетичке одреднице Покрета. Исто тако, истраживање ће пружити нове увиде у Хинијево стваралаштво, разматрајући на који начин његова поезија тематизује ирску историју, национални идентитет и политичке сукобе, користећи при том на специфичан начин стилско и мотивско наслеђе модернизма. Рад ће преиспитати и продубити донекле устаљено виђење у књижевној критици, према коме се Хини у већој мери надовезује на поезику модернизма, док је код Ларкина израженији отклон и критички однос према овом правцу.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Методолошку основу овог истраживања чине концепти из области као што су идеолошка књижевна критика, компаративна књижевна критика, историјски књижевни приступ, биографска критика, као и увиди са становишта културног материјализма. Иако Филип Ларкин и Шејмус Хини нису припадали модернистичком покрету, већ су стварали у периоду после Другог светског рата, у њиховој поезији постоје значајни елементи који се надовезују на модернистичке теме, мотиве и технике. Из тог разлога, периодизација ће бити коришћена као метод за праћење поетичких и стилских промена у књижевности, како би се стекао увид у континуитет одређених уметничких тенденција и начин на који је модернизам утицао на њихово стваралаштво. Овакав приступ омогућиће да се осветли значај модернистичког наслеђа у опусу ова два песника и укаже на поступак путем кога су они прилагођавали кључне модернистичке поставке својим уметничким циљевима, или их оспоравали у својим песмама. У анализи песама биће примењена новокритичка метода помног читања (close reading), као и метод контекстуалне интерпретације.

Истраживање ће бити засновано на књижевној анализи. За обраду података биће примењена квалитативна анализа садржаја, која укључује систематично читање и категоризацију текстова у циљу утврђивања имплицитних поетичких принципа, кључних тема, мотива, симбола и формално-стилских елемената у поезији Ларкина и Хинија. Након тога, биће испитана значења која поједине песме добијају у контексту модернистичких преокупација, као и начин на који се оне надовезују на модернистичке поетике или иронично одступају од њих. Комбиновањем ових метода и техника, биће анализирани четири збирке песама Филипа Ларкина и дванаест збирки Шејмуса Хинија.

Предложена тема се прихвата
неизмењена

ДА

НЕ

Коначан наслов
докторске дисертације

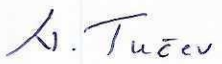
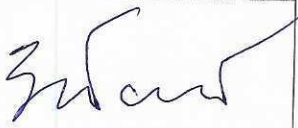
Наслеђе модернизма у поезији Филипа Ларкина и Шејмуса Хинија/ Modernist Heritage in the Poetry of Philip Larkin and Seamus Heaney

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Предложена тема докторске дисертације кандидаткиње Ање Петровић под називом *Наслеђе модернизма у поезији Филипа Ларкина и Шејмуса Хинија/ Modernist Heritage in the Poetry of Philip Larkin and Seamus Heaney* је оригинална, релевантна, теоријски утемељена, и базира се на валидној научној методологији. Предложено истраживање несумњиво ће пружити вредне резултате у области Англоамерчке књижевности и културе, сагледавајући стваралаштво двојице истакнутих савремених песника из нове перспективе, уз истовремено проучавање поетичких начела модернизма и расветљавање комплексних питања књижевне периодизације и интертекста у контексту англофоне књижевности. Стога Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета и Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу да **прихвате** овај предлог извештаја и тиме кандидаткињи мср Ањи Петровић омогуће да започне рад на предложеној докторској дисертацији под менторством проф. др Наташе Тучев.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије		818-01-4/25-18	
Датум именовања Комисије		15. мај 2025. године	
Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Данијела Петковић, ванредни професор		
	Англоамеричка књижевност и култура	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Др Наташа Тучев, ванредни професор		
	Англоамеричка књижевност и култура	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Академик др Зоран Пауновић, редовни члан САНУ и редовни професор		
	Енглеска и америчка књижевност	Филолошки факултет Универзитета у Београду	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
Датум и место:			